

अशुभेषुकर्मस्यपस्थितेषु प्राग्दत्तमपिराज्यादिकं प्रच्छिदंति हरंति ॥ १६ ॥ भूमौ पतितः ब्राह्मणहितार्थी ॥ १७ ॥ १८ ॥ १९ ॥ २० ॥ २१ ॥ २२ ॥ २३ ॥ २४ ॥ २५ ॥ २६ ॥
 तत्र देवाः प्रयच्छन्ति राज्यानि च धनानि च ॥ शुभैः कर्मभिरारब्धाः प्रच्छिदंत्यशुभेषु च ॥ १६ ॥ पश्यतामथ दक्षाणां कुंडधारोमहायुतिः ॥ निपत्य पतितो भूमौ दे-
 वानां भरतर्षभ ॥ १७ ॥ ततस्तदेव च नान्मणिभद्रोमहामनाः ॥ उवाच पतितं भूमौ कुंडधारिकमिष्यते ॥ १८ ॥ कुंडधार उवाच यदि प्रसन्ना देवामेभक्तो
 यं ब्राह्मणो मम ॥ अस्यानुग्रहमिच्छामि कृतो किंचित्सुखोदयं ॥ १९ ॥ ततस्तं मणिभद्रस्तु पुनर्वचनमब्रवीत् ॥ देवानामेव च नाना कुंडधारं महायुतिं ॥ २० ॥
 मणिभद्र उवाच उत्तिष्ठोत्तिष्ठ भद्रं ते कृतकृत्यः सुखी भव ॥ धनार्थी यदि विप्रो यं धनमस्मै प्रदीयतां ॥ २१ ॥ यावद्धनं प्रार्थयते ब्राह्मणोऽयं सखा तव ॥
 देवानां शासनात्तावदसंख्येयं ददाम्यहं ॥ २२ ॥ विचार्य कुंडधारस्तु मानुष्यं चलमध्रुवं ॥ तपसे मतिमाधत्त ब्राह्मणस्य युधिष्ठिर ॥ २३ ॥ कुंडधार उवाच
 नाहं धनानि याचांमि ब्राह्मणाय धनं प्रद ॥ अन्यमेवाहमिच्छामि भक्तायानुग्रहं कृतं ॥ २४ ॥ पृथिवीं रत्नपूर्णं चामहद्वारत्नसंचयं ॥ भक्ताय नाहमिच्छामि भवेदे-
 षतु धार्मिकः ॥ २५ ॥ धर्मस्य रमतां बुद्धिर्धर्मचैवोपजीवतु ॥ धर्मप्रधानो भवतु ममैषो नुग्रहो मतः ॥ २६ ॥ मणिभद्र उवाच सदा धर्मफलं राज्ञ्यं सुखानि
 विविधानि च ॥ फलान्येवायमभ्रातृकायं क्लेशविवर्जितः ॥ २७ ॥ भीष्म उवाच ततस्तदेव बहुशः कुंडधारो महायशः ॥ अभ्यासमकरोद्धर्मं ततस्तुष्टा-
 स्तु देवताः ॥ २८ ॥ मणिभद्र उवाच प्रीतास्ते देवताः सर्वा हि जस्यास्य तथैव च ॥ भविष्यत्येष धर्मात्मा धर्मचायास्य ते मतिः ॥ २९ ॥ ततः प्रीतो जलधरः कृ-
 तकार्यो युधिष्ठिर ॥ ईप्सितं मनसो लब्ध्वा वरमन्यैः सुदुर्लभं ॥ ३० ॥ ततोऽपश्यत चीराणि सूक्ष्माणि द्विजसत्तमः ॥ पार्श्वतोऽभ्याशतोऽन्यस्ता न्यथ निर्वेदमागतः ॥
 ॥ ३१ ॥ ब्राह्मण उवाच अयं न सुकृतं वेत्ति को न्वन्यो वेत्स्यते कृतं ॥ गच्छामि वनमेवाहं वरं धर्मेण जीवितुं ॥ ३२ ॥ भीष्म उवाच निर्वेदा हे वतानां च
 प्रसादान्सद्विजोत्तमः ॥ वनं प्रविश्य सुमहत्तप आरब्धवांस्तदा ॥ ३३ ॥ देवतातिथिशेषेण फलमूलाशनो द्विजः ॥ धर्मे चास्य महाराज दृढा बुद्धिर जायत ॥ ३४ ॥
 त्यक्त्वा मूलफलं सर्वपणां हारो भव द्विजः ॥ पर्णं त्यक्त्वा जलाहारः पुनरासीद्विजस्तदा ॥ ३५ ॥

॥ २७ ॥ धर्मधर्मनिमित्तं अभ्यासं पुनः पुनर्धर्ममेव विप्रार्थमयाचत तेन कामस्तदर्थो धर्मोऽर्थश्चेति त्रयमपि तुच्छं निष्कामधर्म एव श्रेयानित्याख्यायिता तस्य मुक्तं भवति ॥ २८ ॥ २९ ॥ ३० ॥ ३१ ॥ ३२ ॥ ३३ ॥ ३४ ॥ ३५ ॥

अपश्यत उपादेयत्वेनैक्षत विरक्तो भूदित्यर्थः शेषं स्पष्टार्थः ॥ ३१ ॥ ३२ ॥ ३३ ॥ ३४ ॥ ३५ ॥